

דמותו לאדם לשחוט בהמה אע"פ שלא ישתמש רק בכזית וכל כיו"ב ואין בזה משום בל תשחית.

ובברכת השם (שם) דחה הראיה, די"ל דודאי אנשי הגליל העליון היו אוכלין גם את הבשר הנשאר ולא הלך השאר לאיבוד, אלא דלא מצאו מי שיקנה את שאר הבשר, ונמצא דהפסידו את דמי הבהמה אבל אין כאן ענין לבל תשחית.

★★

בגמ': מעשה באנשי גליל ששקחו לעני בן טובים כו' ההוא דאתא לקמי' דרבי נחמי' כו' אוי לו לזה שהרגו נחמי' כו' איהו הוא דלא הוה לי' לפנוקי נפשי'.

לכאוי' צריך לבאר מ"ש בהך עני דאנשי גליל שדאגו למחסור פינוקיו והאכילוהו מעדנים כל יום, וכמו שדרש הלל די מחסורו אפילו עבד לרוץ לפניו, ואילו גבי ר' נחמי' התרעם על עני זה שהתרגל לתענוגים ופינוקים.

וביאר בבניה לעתים (דרוש שני לשבת זכור) דדוקא בהך עני דאנשי גליל, כדאיתא שהי' בן טובים, היינו שגדל בבית עשירים, ושם התרגל לחיי רווחה, ואכל למעדנים, ושוב כשנהפך עליו הגלגל, לא יוכל להנתק מהרגלו, בעני כזה מצוה לדאוג לכל צרכיו, וליתן לו כדי מחסורו מעינוגיו ומעדניו. אבל מי שמעולם לא הי' עשיר והוא מתרגל מעצמו לחיי רוחה ומבזבז כספו על תענוגי עולם הזה, על זה אמר ר' נחמיה אוי לו לזה שהרגו נחמי'. וע"ש מה שהאריך בגנות ההולכים אחרי תאוות לבם ואינם מסתפקים במועט.

★★

בגמ': ורין לפניו שלשה מילין.

והנה בזקן ואינו לפי כבודו לגבי אבידה ברצה להחמיר ע"ע, הנה אי נימא דזקן ואינו לפי כבודו היינו כל אדם רגיל א"כ כל זמן שרוצה להחמיר ע"ע תבוא עליו ברכה, אבל אי נימא דזקן היינו ת"ח יש בזה איסור בזיון התורה כך כתבו המפרשים, ולכאוי' קשה א"כ הכא איך ביזה עצמו, ותירצו האחרונים דעשה כן במקום שאין מכירין אותו, וקצת צ"ב תירוץ זה דבזיון התורה יש כאן, ולכאוי' היה נראה פשוט יותר דסיפרו על הלל מה שעשה בתחילת שימושו שעוד לא הי' בדרגתו.

★★

מובא מעשה מהרה"ק ר' אברהם מטשעכנוב זצ"ל [וכן איתא בשם כ"ק האדמו"ר מקאצק זצ"ל] שבא אצלו אחד מהאדמורי"ם שלא הי' מהחשובים וכיבדו בצורה לא רגילה, ושאלוהו אח"כ מה ראה לכ"ז, ואמר להם דראה והרגיש דחסר לו כבוד, וא"כ צריך לתת לו די מחסורו, והיינו הא דמבואר הכא דרין לפניו ג' מילין וזה רק ענין של כבוד.

או"ם לכאוי' כל די מחסורו דאיירי בקרא היינו באביון דמטה ידו, דאיכא דינא דדחי מחסורו למלאות לו מה שחסר לו הכל לזה האביון שיש דין להחזיק אותו, אבל סתם לאחד שחסר לו רק סוס לרכב עליו לכאוי' ליכא דין לתת לו דדין זה נאמר רק בעני, וה"נ דחסר לו כבוד ליכא דינא לספק לו את זה, ונראה דלפי"ז מבואר מה שאמרה הגמ' לעיל דדרשה די מחסורו וכו' ואי אתה מצווה עליו לעשרו, ולכאוי' מה בא להשמיענו, ולפי"ז אתי שפיר דודאי עשיר שחסר לו קצת מכספו הרי נמי חסר לו [והרי מי שיש לו מנה רוצה מאתים], וחידיש לן קרא דאין זה די מחסורו רק בעני ודו"ק.

(הערות הגר"ש אלישיב שליט"א)

★★

בגמ': נוח לו לאדם שימסור עצמו לתוך כבשן האש וא"ל ילבין פני חבריו ברבים מנ"ל מתמר וכו'.

התוס' בסוטה (י'): הקשו דאמאי לא מנו הלבנת פנים בהדי ג' עבירות שיהרג עליהם ולא יעבור, ותירצו דהא דהלבנת פנים אינו מפורש בתורה.

ורבינו יונה זצ"ל (שערי תשובה ח"ג אות קל"ט) נקט דהלבנת פנים הוא אבק רציחה ובכלל שפיכות דמים הוא.

ועי' במאירי (ברכות מג:): שסובר דלא נקט ר"י שיפיל עצמו לכבשן אש רק בדרך צחות, ולפי דבריו אין מקום לקושיית תוס'.

★★

המנחת שלמה (ח"א סי' ז) העיר דמאחר דהלבנת פנים דומה לרציחה, א"כ אמאי לא הותר לחלל שבת כדי להציל את חבריו מהלבנת פנים, וע"ש שהאריך.

עוד תמה המנחת שלמה דלמה היה אסור לתמר לומר את האמת ולהציל עצמה ממי שרצה להמיתה שלא כדין, דאטו אסור לתבוע בן טובים לדין תורה משום דיתבזה הוא